

Monitor HH(T)
4^e kwartaalmeting

Marlijn Abbink-Cornelissen
Marcel Haverkamp
Janneke Wilschut

5 April 2016

Samenvatting

Dit is het vijfde rapport van de 'monitor HH(T)'. Deze monitor inventariseert periodiek hoe ver gemeenten zijn met het implementeren van de Huishoudelijke Hulp Toelage (HHT) en in hoeverre de HHT resulteert in werkgelegenheid. In dit kader hebben vijf onderzoeken plaatsgevonden: een quick scan in januari 2015 en vier kwartaalmetingen over 2015.

Dit rapport is een eind-inventarisatie over de inzet van huishoudelijke hulp middels de HHT-gelden in het jaar 2015. Daarbij is ook gevraagd naar tot voor hoeveel werknemers dit werkgelegenheid heeft opgeleverd. Door het gelijke karakter van het onderzoek, is ook de ontwikkeling hierin sinds september in kaart gebracht.

De onderzoeksvragen zijn uitgewerkt in een digitale vragenlijst, waarvoor alle gemeenten en aanbieders zijn uitgenodigd die aan één of meerdere van de eerdere metingen van deze monitor hebben deelgenomen. Het niveau van gegevensverzameling betrof bij de gemeenten de eigen gemeente en bij de aanbieder het eigen werkgebied binnen een bepaalde gemeente. Er zijn over 83 gemeenten vragenlijsten ingevuld door gemeenten en over 31 gemeenten door aanbieders. Een belangrijk onderdeel van deze rapportage is de ontwikkeling in verleende HHT sinds de vorige rapportage van september 2015. Belangrijke noot hierbij is dat de beide respondentenpopulaties wat betreft kenmerken niet vergelijkbaar zijn.

De **gemeenten** in de resultaten van dit onderzoek gaven aan dat zij per einde 2015 aan gemiddeld 219 cliënten en/of mantelzorgers **hulp en ondersteuning verleenden vanuit de HHT**. Deze cliënten en/of mantelzorgers hebben in 2015 gemiddeld per gemeente 8.523 uren HHT ontvangen. Dit betekent ongeveer 39 uur per cliënt/mantelzorger. Hierbij moet worden opgemerkt dat voor dit onderzoek enkel gemeenten zijn benaderd die gebruik maken van de HHT-regeling. Omdat de **aanbieders** alleen over hun eigen werkgebied binnen de gemeente hebben geantwoord, liggen de absolute aantallen verleende HHT bij de aanbieders lager dan bij de gemeenten (82 cliënten/mantelzorgers en 3.094 uren). Het aantal uren per cliënt/mantelzorger is met 38 wel ongeveer gelijk aan de antwoorden van de gemeenten.

Zowel de gemeenten als de aanbieders laten een positieve **ontwikkeling** zien in het aantal cliënten en/of mantelzorgers aan wie HHT is verleend **sinds de derde kwartaalmeting in september**. Dit geldt ook voor het aantal verleende uren. De bereikte eindstand voor de totale populatie gemeenten in deze rapportage (zowel onder de gemeenten als de aanbieders) is ook hoger uitgevallen dan in september 2015 werd ingeschat, met als uitzondering het aantal door gemeenten ingeschatte uren.

Onder de gemeenten die zowel aan deze als de vorige meting mee hebben gedaan, is de verwachting over de te bereiken eindstand voor 2015 niet geheel gerealiseerd.

Er is ook gekeken naar het **gemiddeld aantal uren HHT** dat er **per maand** is verleend. De resultaten in deze rapportage laten een stijging zien van het gemiddeld aantal uren per maand ten opzichte van de rapportage in september 2015. Ook de verwachting die gemeenten tijdens de vorige meting hadden, is overtroffen. Dit beeld is zowel zichtbaar bij de gemeenten als de aanbieders. Echter, de groep gemeenten die zowel aan deze als aan de vorige meting mee hebben gedaan, hebben sinds september 2015 gemiddeld per maand juist minder uren HHT verleend.

In dit onderzoek is, net als tijdens de derde kwartaalmeting, aan gemeenten gevraagd hoeveel van de **aangevraagde HHT is toegekend** en vervolgens is **omgezet in dienstverlening**: gemiddeld wordt 94% van de aanvragen toegekend en wordt 89% van de toegekende HHT ook omgezet in verleende hulp en ondersteuning. Deze percentages liggen iets hoger dan in september 2015 (87% en 76% respectievelijk). Vanuit deze percentages en de verleende HHT kan geconstrueerd dat er gemiddeld per gemeente 10.596 uren zijn aangevraagd, 9.778 uren zijn toegekend en 8.523 uren zijn verleend.

Uit de vorige rapportage bleek al dat de meeste gemeenten niet het gehele **HHT-budget** voor 2015 ook in 2015 zouden gaan besteden. Het percentage gemeenten dat dit aangaf, is sinds de vorige meting stabiel gebleven (nu 85%, toen 87%). De gemeenten die niet het volledige budget op hebben gemaakt in 2015, hebben gemiddeld nog 70% van het budget over.

Het **aantal werknemers** dat op dit moment in dienst is bij de aanbieders als gevolg van de inzet van de HHT varieert aanzienlijk. Het gemiddelde aantal is 15,6. De verwachting die de aanbieders over dit aantal hadden tijdens de meting in september 2015, is ruimschoots gehaald.

Het dient met een slag om de arm geïnterpreteerd worden, maar doorrekening laat zien dat het op basis van dit onderzoek momenteel de verwachting is dat er in 2015 **voor 3.500 – 4.400 werknemers in Nederland** werkgelegenheid gecreëerd wordt. Wanneer het volledige HHT-budget besteedt zou zijn, zou er in Nederland in 2015 voor ongeveer 11.700 – 14.700 werknemers werkgelegenheid gecreëerd zijn.

Inhoudsopgave

Samenvatting	2	
Inhoudsopgave	4	
1	Inleiding en methodologie	1
1.1	Inleiding	1
1.2	Methodologie	2
1.3	Respons	2
1.3.1	Gemeenten	2
1.3.2	Aanbieders	3
1.4	Leeswijzer	4
2	Verleende hulp en ondersteuning vanuit de HHT	6
2.1	Het aantal cliënten en/of mantelzorgers en aantal verleende uren	6
2.1.1	Aantal cliënten en/of mantelzorgers en verleende uren volgens gemeenten	6
2.1.2	Gemiddeld aantal uren HHT per maand volgens gemeenten	6
2.1.3	Aantal cliënten en/of mantelzorgers en verleende uren volgens aanbieders	7
2.1.4	Gemiddeld aantal uren HHT per maand volgens aanbieders	8
2.1.5	Beschikbaarheid van cijfers over aantal cliënten en/of mantelzorgers en verleende uren	8
2.2	Vershil tussen het aantal aanvragen, de toekenningen en de daadwerkelijk verleende HHT	9
3	Budget-uitnutting en arbeidsmarkresultaten	10
3.1	Besteding van de budgetten	10
3.2	Gecreëerde werkgelegenheid door de inzet van de HHT volgens aanbieders	10
3.3	Extrapoleren van de werkgelegenheid naar landelijk beeld	10

1 Inleiding en methodologie

1.1 Inleiding

Het kabinet heeft op 7 juli 2014 in een brief aan de Tweede Kamer aangekondigd om in zowel 2015 als in 2016 €75 miljoen per jaar extra beschikbaar te stellen voor een huishoudelijke hulp toelage (HHT). Op initiatief van de Tweede Kamer is met de motie Slob het bedrag voor 2015 met €40 miljoen verhoogd tot €115 miljoen¹. Het doel van de HHT is om reguliere banen in loondienst bij thuiszorginstellingen langer te behouden. Ook beoogt het kabinet op deze wijze alfahulpconstructies af te wenden. Het grootste deel van de gemeenten in Nederland heeft op basis van een ingediend plan HHT-gelden beschikbaar gekregen. Om het gebruik van de gelden te monitoren, is in opdracht van het ministerie van VWS deze monitor gestart.

De focus van de inhoud van de monitor is door het jaar heen geleidelijk aan mee verschoven met de praktijk. In het begin lag de focus vooral de voortgang van de implementatie. In latere metingen ging het steeds meer om het aantal cliënten en mantelzorgers dat gebruik maakte van de HHT en voor hoeveel werknemers dit een baan opleverde. Daarnaast is er aandacht besteed aan hoe de gemeenten hun HH-beleid hebben ingericht. Daarbij ging het zowel om processen en verantwoordelijkheden, als de inhoudelijke inrichting. De resultaten van de vorige metingen zijn te downloaden via de website van de rijksoverheid^{2,3,4,5,6}.

Op 4 december 2015 heeft het kabinet afspraken gemaakt met de VNG, de FNV en het CNV over een plan van aanpak voor een toekomstvaste langdurige zorg en ondersteuning⁷. In dat plan van aanpak is onder meer afgesproken dat de voorwaarden voor de HHT worden losgelaten, zodat gemeenten de ruimte en flexibiliteit hebben om concrete op de lokale situatie afgestemde afspraken te kunnen maken over reguliere banen, arbeidsvoorwaarden en een warme transitie. Daarnaast is afgesproken dat gemeenten de HHT middelen kunnen inzetten om bij acute problematiek afspraken te maken die de continuïteit van de ondersteuning en de continuïteit van de relatie hulpverlener-cliënt ten goede komen.

Gelet op de afspraken van 4 december is ervoor gekozen om in dit vijfde rapport de inzet van huishoudelijke hulp vanuit de HHT-gelden en de verwachte werkgelegenheidseffecten daarvan nog eenmaal te inventariseren. Zodat een goed beeld ontstaat over het gehele jaar 2015. Het rapport biedt inzicht in de (ontwikkeling van) het aantal *cliënten* dat hulp vanuit de HHT ontvangt en het aantal *uren* hulp vanuit de HHT, zowel vanuit het perspectief van gemeenten als de aanbieders. Daarnaast biedt het rapport inzicht in de uitputting van het HHT budget en het aantal gerealiseerde banen dat daar tegenover staat. De mogelijkheden om het effect van de afspraken van 4 december op een goede manier te kunnen volgen worden op dit moment in kaart gebracht.

De kernvragen van de vierde kwartaalmeting waren:

- 1) Hoeveel hulp en ondersteuning is er tot nu toe uit de HHT verleend, wat is de ontwikkeling hierin sinds de vorige meting en in hoeverre zijn de verwachtingen van de vorige keer uitgekomen?
- 2) Hoeveel werkgelegenheid is er gecreëerd uit de HHT?
- 3) In welke mate zijn de HHT-budgetten voor 2015 benut?

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2014-2015, 34000 nr. 19.

² Kamerbrief over het bericht dat het aantal banen dat behouden blijft met de inzet van de Huishoudelijk Hulp toelage beperkt zou zijn; Kamerbrief 11-02-2015

³ Quick scan Huishoudelijk Hulp toelage; Rapport 11-02-2015

⁴ Monitor HH(T) 1^e kwartaalmeting; Rapport 30-03-2015

⁵ Monitor HH(T) 2^e kwartaalmeting; Rapport 17-08-2015

⁶ Monitor HH(T) 3e kwartaalmeting; Rapport 27-10-2015

⁷ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2015/12/04/kamerbrief-over-toekomstvaste-langdurige-zorg-en-ondersteuning>

1.2 Methodologie

Onderzoekspopulatie

Alle gemeenten en aanbieders die aan één of meerdere van de vorige metingen van de monitor HHT hebben deelgenomen, vormden samen de onderzoekspopulatie van deze meting. Hiermee werd een bredere populatie bereikt dan tijdens de derde kwartaalmeting, toen de onderzoekspopulatie bestond uit de respondenten van de meting daarvoor.

De aanbieders zijn uitgenodigd voor alle gemeenten over wie zij eerder een vragenlijst hebben ingevuld. Dit waren er meestal twee.

De gemeente is gevraagd de vragenlijst voor de eigen gemeente in te vullen en de aanbieder voor het eigen werkgebied binnen de gemeente.

Zie voor een uitgebreidere toelichting op de onderzoekspopulatie de rapportage van de derde kwartaalmeting.

Vragenlijsten

In tegenstelling tot de eerdere kwartaalmetingen is in deze meting gebruik gemaakt van een digitale vragenlijst voor zowel de gemeenten als de aanbieders. In de eerdere metingen is steeds gewerkt met telefonische interviews. De gemeenten en de aanbieders zijn per email uitgenodigd en hebben eenmaal een herinnering ontvangen.

De vragen in de vragenlijst zijn ten opzichte van de vorige metingen beperkt tot vragen die betrekking hadden op de hoeveelheid verleende HHT, gerealiseerde werkgelegenheid en budget-uitnutting. Alle vragen zijn de vorige meting ook gesteld, waardoor de ontwikkeling ten opzichte van de vorige meting (september 2015) in kaart gebracht kon worden.

Bij de gemeenten was de benaderde contactpersoon meestal een beleidsmedewerker of beleidsadviseur WMO. De benaderde persoon bij de aanbieders was meestal de directeur, manager extramurale zorg, regiomanager, of accountmanager.

Analyses

Bij het uitvoeren van de analyses in deze rapportage, is dezelfde werkwijze gehanteerd als tijdens de derde kwartaalmeting. Zie voor een uitgebreide toelichting het betreffende rapport.

Aanvullend daarop verdient de vergelijkingen die in dit rapport zijn gemaakt met de resultaten van de vorige meting, een extra toelichting. Zoals gezegd zijn de populaties gemeenten in de beide onderzoeken niet gelijk. Daarom zijn er bij iedere vergelijking twee methoden toegepast. Bij de eerste methode worden de resultaten van alle respondenten van deze meting vergeleken met alle respondenten van de vorige meting. Bij de tweede methode bestaat de populatie uit de gemeenten die aan beide metingen hebben mee gedaan.

1.3 Respons

1.3.1 Gemeenten

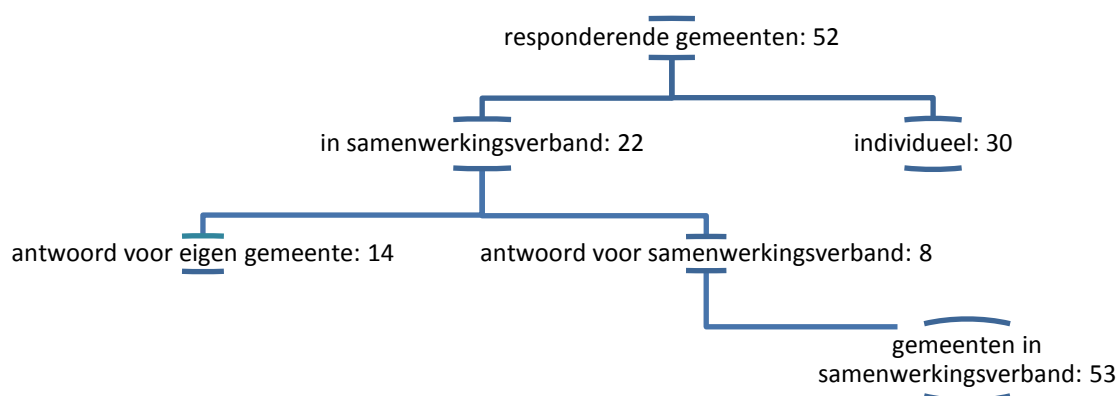
In totaal hebben 108 gemeenten een uitnodiging ontvangen om een digitale vragenlijst in te vullen, waarvan er 52 (48%) hebben deelgenomen. Van deze gemeenten hebben er 22 het HHT plan in een samenwerkingsverband ingediend. Hiervan konden 8 gemeenten voor het hele samenwerkingsverband antwoorden, bestaande uit 39 gemeenten. In totaal heeft dit geresulteerd in 83 ingevulde vragenlijsten.

Van de 83 gemeenten in de analyses, hebben er 53 de HHT-plannen in een samenwerkingsverband aangevraagd. Dit is lager dan in heel Nederland, waar dit voor 76% van de gemeenten zo is. Zie voor een schematische weergave van de respons van de gemeenten figuur 1.1.

Alle gemeenten in deze rapportage, hebben aan minimaal één van de vier eerdere metingen mee gedaan. Aan de allereerste meting, de quick scan, hebben 60 van de gemeenten in deze

analyses mee gedaan. Aan de eerste kwartaalmeting 69, aan de tweede kwartaalmeting 54 en aan de derde kwartaalmeting 43.

Figuur 1.1 Schematische weergave gemeenten in de resultaten

De 83 gemeenten in deze rapportage hebben samen 5 miljoen inwoners (tabel 1.1). Dit komt overeen met 29% van het totaal aantal inwoners in Nederland. Tijdens de derde kwartaalmeting waren er 101 responderende gemeenten, met een aandeel van 35% van de totale bevolking in Nederland. Gemiddeld genomen hebben de gemeenten van deze meting meer inwoners dan tijdens de vorige meting (48.437). Bijna de helft van de gemeenten ligt in het zuiden van Nederland. In vergelijking met de vorige meting, liggen er meer gemeenten in de regio oost en minder in de regio west.

Tabel 1.1 Inwoners van de gemeenten waarvoor door gemeenten een vragenlijst is ingevuld

Inwoners	Aantal gemeenten	Minimum	Maximum	Gemiddeld	Totaal
Aantal inwoners	83	1.502	508.9409	60.175	4.994.537

Tabel 1.2 Regionale verdeling gemeenten waarvoor door gemeenten een vragenlijst is ingevuld

Regio	Aantal gemeenten	Aantal inwoners	Percentage inwoners van totaal aantal in analyses	Percentage gemeenten in de regio in resultaten van totaal aantal gemeenten in de regio
Noord	17 (21%)	707.698	14%	19%
Oost	10 (12%)	555.762	11%	20%
Zuid	35 (42%)	1.570.100	31%	25%
West	11 (13%)	1.430.510	29%	17%
Midden	10 (12%)	730.467	15%	18%
Totaal	83	4.994.537	100%	

1.3.2 Aanbieders

Er zijn in totaal 39 personen van 37 verschillende aanbieders uitgenodigd om een vragenlijst in te vullen. Hiervan hebben 20 aanbieders over 30 unieke gemeenten een vragenlijst ingevuld. Over één gemeente is door twee aanbieders een vragenlijst ingevuld.

Gezamenlijk hebben de gemeenten ruim 1,9 miljoen inwoners (tabel 1.3), wat overeenkomt met 11% van alle inwoners in Nederland. Hiermee ligt de dekkingsgraad van de resultaten van de aanbieders lager dan die van de gemeenten (29%). Van de 20 responderende aanbieders, zijn er

14 (70%) actief in één regio in Nederland en 4 (20%) in 2 of 3 regio's. Van twee aanbieders is dit niet bekend.

In vergelijking met de derde kwartaalmeting, is er nu een flink aantal minder ingevulde vragenlijst (31 t.o.v. 72). De dekkinggraad van de inwoners ligt dan ook een stuk lager dan tijdens de vorige meting (26%). Een iets hoger percentage aanbieders is actief in 2 of 3 regio's (20% t.o.v. 10%). Het gemiddelde aantal inwoners per gemeente, is ongeveer hetzelfde als tijdens de vorige meting.

Tabel 1.3 Inwoners van de gemeenten waarvoor door aanbieders een vragenlijst is ingevuld

Inwoners	Aantal gemeenten	Minimum	Maximum	Gemiddeld	Totaal
Aantal inwoners	31	5.001	335.089	61.362	1.902.207

In de resultaten van de aanbieders, hebben 13 gemeenten (42%) de HHT-plannen in samenwerkingsverband aangevraagd. Dit percentage is lager dan tijdens de vorige meting (69%).

Tabel 1.4 laat zien hoe de gemeenten in de resultaten van de aanbieders verdeeld zijn over Nederland. De regio west heeft met 32% het grootste aandeel. Deze verdeling is niet gelijk aan die bij de resultaten onder de gemeenten, waar regio zuid het grootste aandeel heeft.

Tabel 1.4 Regionale verdeling gemeenten waarvoor door aanbieders een vragenlijst is ingevuld

Regio	Aantal	Percentage
Noord	3	9,7
Oost	1	3,2
Zuid	9	29,0
West	10	32,3
Midden	8	25,8
Totaal	31	100%

Waar de gemeenten en aanbieders over dezelfde gemeenten hebben geantwoord, zijn deze aan elkaar gekoppeld. Op deze manier zijn de antwoorden over 12 gemeenten naast elkaar gezet.

1.4 Leeswijzer

In de volgende hoofdstukken worden de effecten van de HHT beschreven, evenals de mate waarin de HHT-budgetten van 2015 besteed zijn. Hoofdstuk 2 beschrijft de effecten van de HHT-plannen in termen van verleende HHT en hoofdstuk 3 richt zich op de arbeidsmarkteffecten. Dit hoofdstuk bevat tevens een extrapolatie van de resultaten naar gerealiseerde werkgelegenheid in heel Nederland en de budget-uitnutting.

Voor wat betreft verleende HHT (hoofdstuk 2) zijn er resultaten van zowel gemeenten als aanbieders. Gerealiseerde werkgelegenheid (hoofdstuk 3) is enkel aan de aanbieders gevraagd.

De percentages in de tabellen in deze rapportage tellen niet altijd op tot 100%. Hiervoor zijn twee mogelijke verklaringen. Ten eerste konden de gemeenten en aanbieders bij sommige vragen meerdere antwoorden geven. In dit geval is er in tabellen aangegeven hoeveel procent van de gemeenten/aanbieders het betreffende antwoord van toepassing achten ten opzichte van het aantal gemeenten/aanbieders die dit antwoord hadden kunnen kiezen. Wanneer dit het geval is, wordt dit bij de tabel aangegeven door middel van een sterretje (*). Daarnaast tellen de percentages soms op tot 99% of 101% door afronding van de percentages.

Het aantal gemeenten/aanbieders dat in de tabellen genoemd wordt, is in een aantal tabellen lager dan het aantal voor wie de vraag relevant was. In dat geval is de vraag door een aantal gemeenten/aanbieders niet beantwoord.

2 Verleende hulp en ondersteuning vanuit de HHT

2.1 Het aantal cliënten en/of mantelzorgers en aantal verleende uren

Net zoals bij de vorige meting in september 2015 is ook nu aan gemeenten en aanbieders gevraagd of zij inzicht hebben in de verleende HHT tot nu toe. Hierbij gaat het om het aantal personen dat hulp en ondersteuning uit de HHT heeft ontvangen en het aantal uren dat hiermee gemoeid is. Bij de cijfers in deze paragraaf moet worden opgemerkt dat de aantallen over enerzijds cliënten/mantelzorgers en anderzijds het aantal uren, in de verschillende tabellen deels door/over verschillende gemeenten zijn aangeleverd (het aantal gemeenten is daardoor niet overal hetzelfde) en daarom niet aan elkaar te relateren zijn. Daarnaast is het voor de interpretatie van de resultaten belangrijk om te realiseren dat deze gebaseerd zijn op de resultaten in dit onderzoek en dus geen compleet beeld vormen voor heel Nederland.

2.1.1 Aantal cliënten en/of mantelzorgers en verleende uren volgens gemeenten

Tabel 2.1 laat zien dat er in 2015 per gemeente aan gemiddeld 219 cliënten en/of mantelzorgers hulp en ondersteuning is verleend vanuit de HHT, volgens de 55 gemeenten die deze vraag hebben beantwoord. Het aantal in 2015 verleende uren is gemiddeld 8.523 per gemeente (n=36). Met de kanttekening dat deze vragen niet door dezelfde gemeenten beantwoord zijn, zou geconcludeerd kunnen worden dat de gemeenten in 2015 per cliënt/mantelzorger 38,9 uur aan HHT verleend hebben.

Tabel 2.1 Verleende HHT; gemeenten

Verleende HHT	Aantal antwoorden	Minimum	Maximum	Gemiddeld
Aantal cliënten en/of mantelzorgers verleend eind 2015	55	0	3.100	219
Aantal uren verleend eind 2015	36	16	121.401	8.523

Als er gekeken wordt naar de resultaten van de derde kwartaalmeting⁸ is er sindsdien aan meer cliënten/mantelzorgers (van 106 naar 219) HHT verleend. Het aantal verleende uren is ook toegenomen (van 5.445 naar 8.523). Het uiteindelijke aantal cliënten en/of mantelzorgers aan wie HHT is verleend in 2015 is ook hoger dan in september werd ingeschat (219 versus 181 verwacht). Dit geldt niet voor het aantal uren, dat juist lager is uitgevallen dan in september 2015 werd verwacht (8.523 versus 9.139 verwacht).

Ook wanneer enkel de gemeenten die aan deze én de vorige meting mee deden worden vergeleken⁹ is er een toename van het aantal cliënten en/of mantelzorgers (een stijging van 357) en uren (een stijging van 5.188) te zien ten opzichte van september 2015. Echter, de verwachtingen die zij destijds hebben uitgesproken zijn in werkelijkheid lager uitgevallen. Dit geldt zowel voor het aantal cliënten / mantelzorgers (een daling van 103) als het aantal uren (een daling van 6.698).

2.1.2 Gemiddeld aantal uren HHT per maand volgens gemeenten

Vervolgens is op basis van het aantal verleende uren HHT berekend om hoeveel uren het gemiddeld per maand gaat, vanaf het moment dat de gemeente de HHT operationeel had.

Als we de resultaten van deze meting vergelijken met de resultaten in het rapport van de vorige meting, is het aantal uren HHT dat gemiddeld per maand is verleend, toegenomen (tabel 2.2). Hierbij moet worden opgemerkt dat dit voor de resultaten van deze meting alleen berekend kon

⁸ Zie voor een toelichting paragraaf 1.2; analyses.

⁹ Zie voor een toelichting paragraaf 1.2; analyses.

worden voor de gemeenten die ook aan de vorige meting hebben deelgenomen, omdat dat de enige meting is waarin naar de startmaand is gevraagd.

Tabel 2.2 Verleende HHT gemiddeld per maand; gemeenten

Verleende HHT in gemiddeld aantal uren per maand sinds operationeel	Aantal antwoorden	Minimum	Maximum	Gemiddeld
Gemiddeld aantal uren per maand verleend eind 2015	18	4	15.175	1.344
Gemiddeld aantal uren per maand verleend tot en met september 2015*	50	0	18.975	880
Gemiddeld aantal uren per maand verleend eind 2015; verwachting*	72	0	20.286	1.260

* resultaten komen uit het rapport van de vorige meting.

De resultaten van de gemeenten die aan zowel deze als vorige meting hebben deelgenomen laat echter juist een daling zien van het gemiddeld aantal uren per maand sinds september 2015 (een daling van 1.082). Dit terwijl het totaal aantal uren wel is toegenomen (zie paragraaf 2.1.1). Dat betekent dat er in deze gemeenten in de maanden vóór september 2015 gemiddeld per maand minder uren HHT zijn verleend dan in de maanden ná september 2015.

2.1.3 Aantal cliënten en/of mantelzorgers en verleende uren volgens aanbieders

De vragen over het aantal cliënten en/of mantelzorgers waaraan HHT verleend is en het aantal verleende uren zijn ook aan de aanbieders gesteld. Zij gaven hierbij cijfers over hun eigen werkgebied in de gemeente en doen dus geen uitspraak over de gemeente als geheel.

De aanbieders hebben in 2015 aan gemiddeld 82 cliënten en/of mantelzorgers per gemeente HHT verleend (tabel 2.3). Het aantal verleende uren per eind 2015 is gemiddeld 3.094 per gemeente. Met de kanttekening dat deze vragen niet door dezelfde gemeenten beantwoord zijn, zou geconcludeerd kunnen worden dat de gemeenten in 2015 per cliënt/mantelzorger 37,7 uur aan HHT verleend hebben.

Tabel 2.3 Verleende HHT; aanbieders

Verleende HHT	Aantal antwoorden	Minimum	Maximum	Gemiddeld
Aantal cliënten en/of mantelzorgers verleend eind 2015	25	0	804	82
Aantal uren verleend eind 2015	23	0	34.967	3.094

Net als bij de gemeenten, is er tijdens de vorige meting (september 2015) ook aan de aanbieders gevraagd hoeveel HHT er tot dan toe was verleend en om een inschatting te maken voor eind 2015. Wanneer we de resultaten in dit rapport vergelijken met de resultaten in het rapport van de vorige meting, is te zien dat er sinds september 2015 per gemeente gemiddeld aan meer cliënten en/of mantelzorgers HHT is verleend (van 61 naar 82). De verwachting voor het eind van 2015 was gemiddeld 68 cliënten per gemeente. Dit is dus ruimschoots gehaald. Ook het gemiddeld aantal uren verleende HHT per gemeente is gestegen (van 1.803 naar 3.094). Hiermee is tevens de verwachting die men had (2.340 uren) overtroffen.

Kijkend naar alleen de gemeenten over wie tijdens deze en de vorige meting een vragenlijst is ingevuld, ontstaat er een geheel ander beeld. Dan is zowel het gemiddeld aantal personen als het gemiddeld aantal uren afgenomen, zowel ten opzichte van de stand tijdens september als ten opzichte van de verwachting voor eind 2015. Dit zou betekenen dat de hoeveelheid verleende HHT is afgenomen sinds september 2015. Dat is feitelijk gezien niet mogelijk, aangezien het om reeds verleende HHT gaat. Hier lijkt sprake te zijn van een inconsistentie in de gegeven antwoorden.

2.1.4 Gemiddeld aantal uren HHT per maand volgens aanbieders

Het gemiddeld aantal verleende uren per maand tot en met eind 2015 ligt op 321 per gemeente. Tijdens de vorige meting was dit 252. Hier is dus een stijging te zien. Aangezien de verwachting die men had voor het eind van 2015 ongeveer gelijk lag aan het aantal tot dan toe, is de verwachting ruimschoots gehaald (tabel 2.4).

Tabel 2.4 Verleende HHT in uren per maand; aanbieders

Verleende HHT in gemiddeld aantal uren per maand sinds operationeel*	Aantal antwoorden	Minimum	Maximum	Gemiddeld
Gemiddeld aantal uren per maand verleend eind 2015	22	0	2.914	321
Gemiddeld aantal uren per maand verleend tot en met september 2015*	55	0	2.797	252
Gemiddeld aantal uren per maand verleend eind 2015; verwachting vorige meting*	64	0	2.961	253

* resultaten komen uit het rapport van de vorige meting.

2.1.5 Beschikbaarheid van cijfers over aantal cliënten en/of mantelzorgers en verleende uren

Net als bij de vorige meting, hadden de gemeenten vaker cijfers over het aantal personen aan wie hulp en ondersteuning is verleend, dan over het aantal uren dat is verleend (tabel 2.5). Het aantal gemeenten dat geen inzicht heeft in het aantal uren, is deze meting iets lager dan de vorige meting (43% versus 48% respectievelijk). Voor het aantal personen ligt het percentage gemeenten dat geen cijfers heeft eveneens lager (13% versus 30%). De belangrijkste reden waarom men geen cijfers had, was dat men de cijfers niet bij de hand had. In een aantal gemeenten was de stand per eind 2015 nog niet bekend, omdat de cijfers nog niet (volledig) verrekend waren of omdat de aanbieders nog geen declaraties hadden ingediend. Ongeveer 4% van de gemeenten geeft aan dat de vraag niet van toepassing is omdat de toelage nog niet beschikbaar is voor gebruikers.

Tabel 2.5 Beschikbaarheid cijfers verleende HHT; gemeenten

Beschikbaarheid cijfers verleende HHT	Personen		Uren	
	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage
Nee	11	13,3	32	43,2
Ja	69	83,1	39	52,7
Niet van toepassing	3	3,6	3	4,1
Totaal	83	100	74	100

Er zijn iets meer aanbieders die zicht hebben op het aantal cliënten en/of mantelzorgers dat HHT heeft aangevraagd, dan op het aantal uren dat tot nu toe is aangevraagd (tabel 2.6). Er zijn vier aanbieders die hebben aangegeven niet over recente cijfers te beschikken. De meest genoemde reden hiervoor lag anders bij de cijfers over aantal cliënten en/of mantelzorgers dan over het aantal uren; dit wordt (nog) niet gemonitord versus men had de cijfers niet bij de hand.

Tabel 2.6 Beschikbaarheid cijfers verleende HHT; aanbieders

Beschikbaarheid cijfers verleende HHT	Personen		Uren	
	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage
Nee	4	12,9	4	13,8
Ja	27	87,1	23	79,3
Niet van toepassing	0	0	2	6,9
Totaal	31	100	29	100

Uit tabel 2.7 blijkt dat in ongeveer de helft van de gemeenten zowel de gemeente als de aanbieder over cijfers beschikten. Over de aantallen personen beschikten voornamelijk de

aanbieders. Ook over het aantal uren hadden de aanbieders vaker gegevens beschikbaar. In twee gemeenten hadden noch de aanbieders noch de gemeenten gegevens over het aantal uren.

Tabel 2.7 Beschikbaarheid cijfers verleende HHT; gemeenten versus aanbieders

Beschikbaarheid cijfers verleende HHT	Personen		Uren	
	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage
Gemeenten en aanbieders ja	6	50%	7	64%
Gemeenten nee en aanbieders ja	5	42%	2	18%
Gemeenten ja en aanbieders nee	1	8%	0	0%
Gemeenten en aanbieders nee	0	0%	2	18%
Totaal	12	100%	11*	100%

*over één gemeente gaf de aanbieder aan niet van toepassing, de gemeente had wel cijfers

2.2 Verschil tussen het aantal aanvragen, de toekenningen en de daadwerkelijk verleende HHT

In de vorige paragrafen is beschreven hoeveel HHT er in 2015 is verleend. In deze paragraaf staat de vergelijking van de verleende HHT met het aantal aanvragen centraal. Het is namelijk mogelijk dat niet iedere aanvraag voor HHT toegekend wordt en niet iedere toekenning hoeft daarna ook daadwerkelijk afgenomen te zijn.

Per gemeente is gemiddeld 94% van het aantal aanvragen goedgekeurd. Aan de meeste toekenningen (89%) is ook invulling gegeven (tabel 2.8).

Tabel 2.8 Percentages aanvragen en toekenningen HHT

Aanvragen, toekenningen en verleende HHT in percentages	Aantal antwoorden	Minimum	Maximum	Gemiddeld
Percentage toegekende aanvragen	61	0	100	94
Percentage verleend t.o.v. aanvragen	52	0	100	89

Vanuit deze percentages en de verleende HHT uit paragraaf 2.1, kan geconstrueerd worden hoeveel uren zijn aangevraagd, hoeveel er zijn toegekend en hoeveel er worden verleend. Gemiddeld zijn 10.596 uren aangevraagd, 9.778 toegekend en 8.523 uren verleend (tabel 2.9).

Tabel 2.9 Aantal uren aanvragen, toekenningen en verleende HHT

Aanvragen, toekenningen en verleende HHT in uren	Aantal antwoorden	Gemiddeld
Aangevraagde uren	26	10.596
Toegekende uren	28	9.778
Verleende uren	36	8.523

3 Budget-uitnutting en arbeidsmarkresultaten

In dit hoofdstuk staat centraal hoeveel van het HHT-budget dat gemeenten tot hun beschikking hadden is besteed en hoeveel werknemers er voor dat budget aan het werk zijn bij aanbieders.

3.1 Besteding van de budgetten

Aan de gemeenten is gevraagd of zij hun HHT-budget voor 2015 ook in 2015 benut hebben, of dat er budget over is gebleven. De meeste gemeenten (85%) hebben het budget voor 2015 niet volledig besteed (tabel 3.1). Indien men budget over had, is gevraagd hoeveel procent van het budget niet besteed is. Dit liep op tot maximaal 100%, met een gemiddelde van 70% (n=54).

Tabel 3.1 HHT-budget 2015 volledig besteed

HHT-budget 2015 volledig besteed	Aantal	Percentage
Ja	3	4,1
Nee	63	85,1
Weet ik niet	8	10,8
Totaal	74	100

3.2 Gecreëerde werkgelegenheid door de inzet van de HHT volgens aanbieders

Aan de aanbieders is gevraagd hoeveel werknemers er door de HHT in dienst zijn bij de aanbieder in de betreffende gemeente. De aanbieders hebben deze vraag voor 19 gemeenten beantwoord (tabel 3.2). De meest genoemde reden waardoor men deze cijfers niet had was dat dit niet gemonitord wordt of dat men de cijfers niet bij de hand had.

Tabel 3.2 Beschikbaarheid cijfers werkgelegenheid; aanbieders

Beschikbaarheid cijfers werkgelegenheid door HHT	Aantal	Percentage
Nee	8	27,6
Ja	19	65,5
Nog niet van toepassing	2	6,9
Totaal	29	100

Het aantal werknemers dat op dit moment in dienst is bij de aanbieders als gevolg van de inzet van de HHT is per gemeente gemiddeld 15,6 maar varieert aanzienlijk: van 1 tot 85. Vergeleken met de verwachting van de vorige meting is er sprake van een toename (tabel 3.3). Echter, als we de verwachte aantallen voor 2015, die zijn afgegeven tijdens de vorige meting, vergelijken met de werkelijke aantallen werknemers, voor de gemeenten die aan beide metingen hebben deelgenomen, is er sprake van een daling van gemiddeld 9,5 werknemers per gemeente.

Tabel 3.3 Werkgelegenheid door de HHT; aanbieders

Werkgelegenheid door de HHT	Aantal antwoorden	Minimum	Maximum	Gemiddeld
Aantal werknemers eind 2015	14	1	85	15,6
Aantal werknemers eind 2015; verwachting*	60	0	119	11,5

* resultaten komen uit het rapport van de vorige meting.

3.3 Extrapoleren van de werkgelegenheid naar landelijk beeld

In de voorafgaande hoofdstukken zijn de resultaten beschreven van gemeenten en aanbieders die mee hebben gedaan aan dit onderzoek. Deze populatie betreft, zoals ook eerder aangegeven, niet alle gemeenten en aanbieders in Nederland. Wat zouden de resultaten zijn als

alle gemeenten en aanbieders in heel Nederland hadden geparticipeerd? Wat is dan de totale werkgelegenheid middels de HHT in 2015? Daarover doen we in deze paragraaf een voorzichtige uitspraak door middel van extrapolatie van de resultaten in dit onderzoek naar landelijk niveau.

Op basis van de extrapolatie is de inschatting dat er door de inzet van de HHT in 2015 voor ongeveer **3.500 – 4.400 werknemers** werkgelegenheid gecreëerd is. Dit is minder dan tijdens de vorige meting verwacht werd.

Voor het inzetten van de 3.500 – 4.400 werknemers is gemiddeld 30% van het budget gebruikt (zie paragraaf 3.1). Wanneer het volledige HHT-budget besteedt zou zijn, zou er in Nederland in 2015 voor ongeveer 11.700 – 14.700 werknemers werkgelegenheid gecreëerd zijn.

Voor de extrapolatie zijn meerdere methodieken mogelijk, die allen hun eigen kanttekeningen hebben. In deze rapportage is grotendeels dezelfde methodiek aangehouden als bij de vorige rapportage. Er is een combinatie van methodieken gebruikt en de resultaten worden gepresenteerd als een bandbreedte van de te verwachten werkgelegenheidseffecten. Bij de verschillende methodieken zijn de resultaten in deze rapportage omgerekend naar de verwachting voor heel Nederland. Daarbij is er onder andere gewogen naar inwonersaantal en gecorrigeerd voor doorgevoerde tariefswijzigingen. Daardoor wijkt het beeld uit de extrapolatie mogelijk af van het beeld dat uit de antwoorden van dit onderzoeken komt.